

LUND UNIVERSITY

Stadsplanering och transporter – vilken makt har stadsplaneraren idag?

Koglin, Till

2015

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Koglin, T. (2015). *Stadsplanering och transporter – vilken makt har stadsplaneraren idag?*. Abstract från Transportforum 2015, Linköping, Sverige.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Stadsplanering och transporter

VILKEN MAKT HAR STADSPLANERAREN IDAG?

TILL KOGLIN, DR I TRAFIKPLANERING, LTH

LUND
UNIVERSITY

Vad är stadsplanering?

- Stadsplanering är ett oprecist begrepp och innebär ofta:
  - Fysisk, kommunal planering (främst via översikts- och detaljplaner)
  - Annan kommunal planering, ekonomisk, social
  - Privata aktörer, exploatörer, medborgargrupper etc.
  - Regional (t.ex. kollektivtrafik, vägar) eller statlig planering (Riksintressen, lagar och förordningar, skatter m.m.)

Vad kan stadsplanering styra?

- Parkering
- Bebyggelsens lokalisering, täthet och användning:
  - bostäder och upplåtelseformer
  - Handel och annan näringsverksamhet
- Kommunal service t.ex. skolor
- Gator och vägar
- Grönområden

Kan stadsplaneringen påverka resandet?

- Till vis del via:
  - Lokalisering
  - Bebyggelsens täthet
  - Parkering
  - Funktionsblandning (bostäder och olika typer av verksamheter såsom arbetsplatser, handel m.m.)

Men vilken makt har stadsplaneraren i praktiken idag?

Enligt Plan- och bygglagen

- 1 kap. Syfte, innehåll och definitioner:
  - 2 § Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten enligt denna lag.

Men!

Intervjustudie

- Intervjuer genomfördes under februari/mars 2014:
  - Med planerare verksamma vid olika kommuner i Sverige
  - Med planerare vid Region Skåne
  - Med planerare vid Boverket
  - Med planerare vid Trafikverket
  - Med exploatörer

Intervjustudie resultat

- Planeringen har förändrats avsevärd under de senaste 10 åren
- **Stadsplanerare är mer samordnare av olika intressen idag**
- Stadsplaneringen kan påverka bebyggelsestruktur, resvanor, hållbarhet mm
- Stads- och trafikplanering måste samorganiseras
- Politik avgörande för framtiden
- **Exploatörer har mer makt idag**
- Markägarfrågor är av stor betydelse

Fokusgruppstudie

- Den 28 februari 2014 genomfördes en fokusgruppintervju med forskare vid Lunds universitet från följande områden:
  - Trafikplanering
  - Miljö- och energi
  - Kulturgeografi
  - Kulturvetenskap
- Forskarna i gruppen forskar om olika aspekter i stadsplanering eller staden som studieobjekt

Fokusgruppstudie resultat

Resultatet av fokusgruppintervjun ligger nära intervjuresultaten:

- **Planeringen har blivit mer komplex**
- Stadsplanering kan ha olika betydelser beroende på vad man pratar om
- Jämlikhetsfrågor har stor betydelse
- Markägarfrågor är av stor betydelse
- **Kommunala planmonopolet svagare idag**
- **Tidsperspektivet viktigt – staden förändras ständigt**

Strukturer som påverka/påverkas av planering

- Maktstrukturer
- Fysiska strukturer

Planering I

Malmö

LUND
UNIVERSITY

Planering II

Planering III

Den Haag

LUND
UNIVERSITY

Planering IV

Köpenhamn

Strukturer i ett teoretiskt perspektiv I

- Maktstrukturer (Lukes 2005)
  - Maktstrukturer som man lätt kan observera:
    - » Politiska beslut
    - » Planerings beslut
    - » Vardagliga trafiksituationer
  - Maktstrukturer som är svårt att observera :
    - » Sociala strukturer (status, social relationer...)
    - » Ekonomiska strukturer (effekter av reklam...)
    - » Kulturella strukturer (cykelkulturer...)

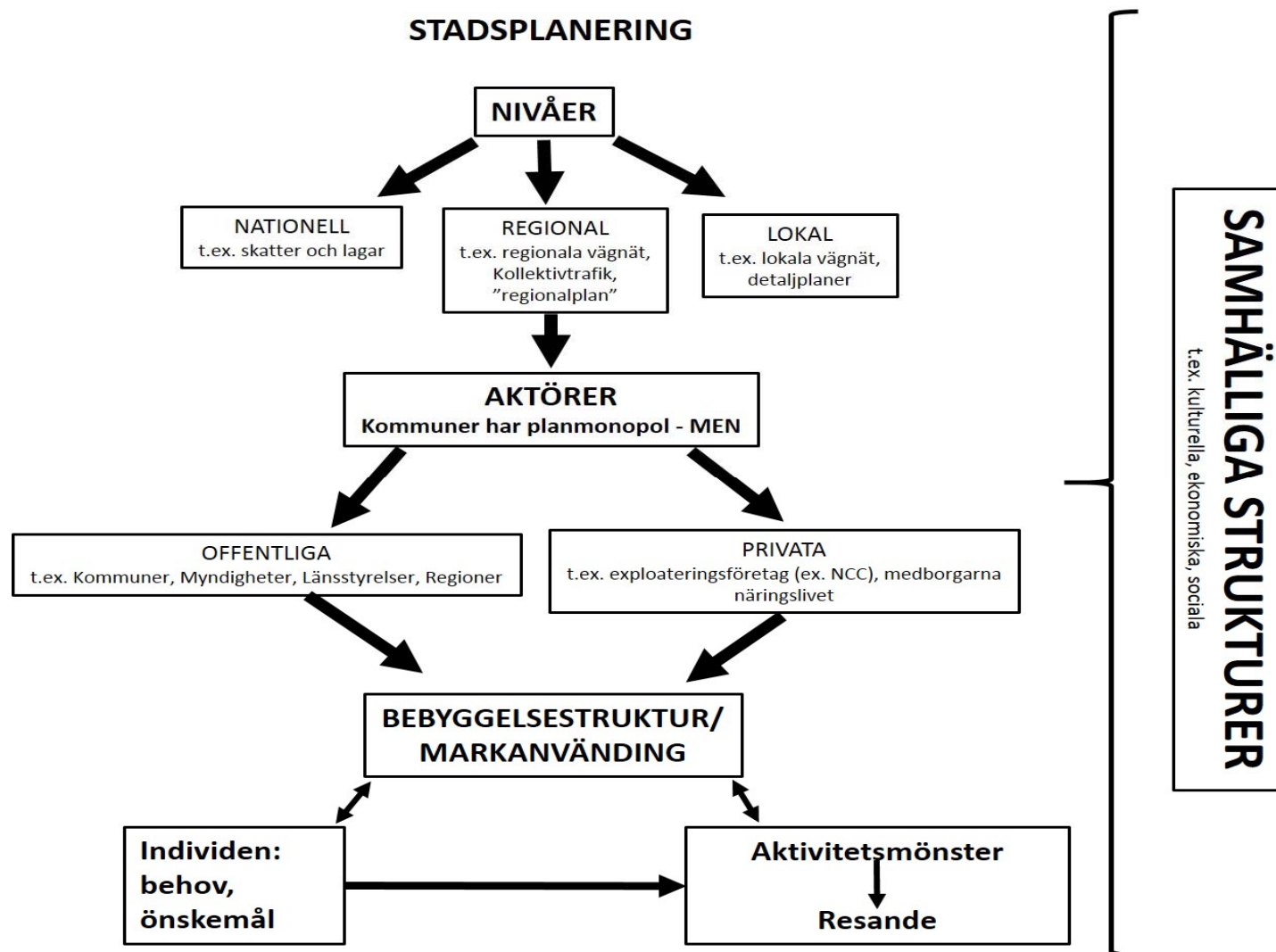

Strukturer i ett teoretiskt perspektiv II

- Fysiska strukturer
  - Lefebvre's (1991) produktion av rum:
    - » Rum är socialt konstruerade
    - » Rum är producerade genom relationer
    - » Rum påverka sociala relationer och vice versa
    - » Sociala relationer och rum förändras över tid och rum
    - » Dessa rum styr människors liv

Resultat av studier – Ett Ramverk

Avslutning I

- Planerare har inte så mycket makt än man kan tror
- Exploatörer och politiker styr förhållandevis mycket
- Exploatörer anser dock att stadsplanerare styr mycket
- Sociala och ekonomiska faktorer styr också mycket
- Planering har förändrats ganska mycket under den senaste 10 åren
- Icke desto mindre har stadsplaneringen verktyg att påverkar resor och trafik

Avslutning II

- Förutsättningar förändras hela tiden och med detta även vad planeringen kan påverka
- Regionalplanering skulle kunna bidra till en mer hållbar utveckling av trafik och transporter
- Stadsplanering kan påverka tätheten, funktionsblandning, stadens utformning – Detta kan påverka trafik och resande
- Planerare måste dock samordna många intressen idag
- Detta leda ibland till mer ohållbara lösningar

TACK FÖR ERT INTRESSE!
Till Koglin: till.koglin@tft.lth.se

